

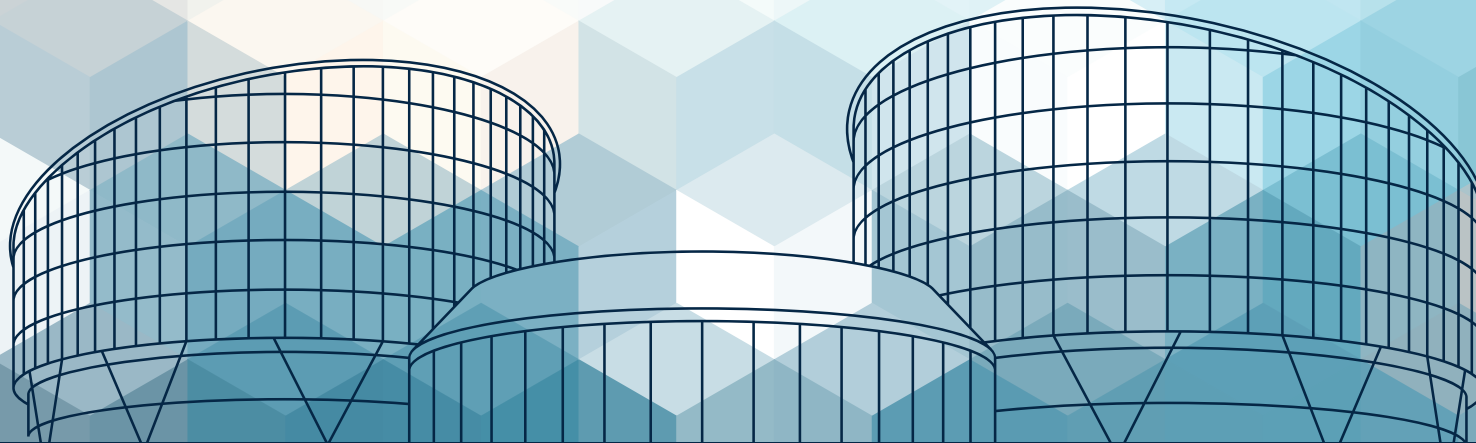
Пројекат финансира
Европска унија

 ПРАВОСУДНА
АКАДЕМИЈА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ПРАВДЕ

Одређивање и продужење притвора у контексту права на личну слободу и безбедност личности

Изјава о ограничењу одговорности. Ова публикација је израђена уз помоћ Европске уније. Садржај ове публикације искључива је одговорност пројекта „Подршка Европске уније Правосудној академији“ и ни у ком случају не одражава ставове Европске уније.

Одређивање и продужење притвора у контексту права на личну слободу и безбедност личности

КАКО КОНВЕНЦИЈА ШТИТИ ОД АРБИТРАРНОГ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ?

ЧЛАН 5 - ПРАВО НА СЛОБОДУ И БЕЗБЕДНОСТ

---

① Свако има право на слободу и безбедност личности. Нико не може бити лишен слободе осим у следећим случајевима и у складу са законом прописаним поступком:

- а) у случају законитог лишења слободе на основу пресуде надлежног суда;
- б) у случају законитог хапшења или лишења слободе због неизвршења законите судске одлуке или ради обезбеђења испуњења неке обавезе прописане законом;
- ц) у случају законитог хапшења или лишења слободе ради привођења лица пред надлежну судску власт због оправдане сумње да је извршило кривично дело, или када се то оправдано сматра потребним како би се предупредило извршење кривичног дела или бекство по његовом извршењу.
- д) у случају лишења слободе малолетног лица на основу законите одлуке у сврху васпитног надзора или законитог лишења слободе ради његовог при-

вођења надлежној власти.

е) у случају законитог лишења слободе да би се спречило ширење заразних болести, као и законитог лишења слободе душевно поремећених лица, алкохоличара или уживалаца дрога или скитница.

ф) у случају законитог хапшења или лишења слободе лица да би се спречио његов неовлашћени улазак у земљу, или лица против кога се предузимају мере у циљу изгона или екстрадиције.

② Свако ко је ухапшен мора бити обавештен без одлагања и на језику који разуме о разлозима за његово хапшење и о свакој оптужби против њега.

③ Свако ко је ухапшен или лишен слободе сходно одредбама из става 1 ц) овог члана мора без одлагања бити изведен пред судију или друго службено лице законом одређено да обавља судске функције и мора имати право да му се суди у разумном року или да буде пуштен на слободу до суђења. Пуштање на слободу може бити условљено јемствима да ће се лице појавити на суђењу.

④ Свако ко је лишен слободе има право да покрене поступак у коме ће суд хитно испитати законитост лишења слободе и наложити пуштање на слободу ако је лишење слободе незаконито.

⑤ Свако ко је био ухапшен или лишен слободе у супротности с одредбама овог члана има утуживо право на накнаду.

Члан 5 је најдужи члан Европске конвенције што указује на кључну важност **права на слободу и безбедност** у сваком демократском друштву. Између осталог, он се у одређеним деловима бави и **притвором**. Ти делови су видно означени и њихова је сврха у **спречавању било какве врсте арбитрарности приликом одређивања и продужења притвора**.

ШТО ЗНАЧИ ДА ЈЕ ЛИШЕЊЕ СЛОБОДЕ „У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ ПРОПИСАНИМ ПОСТУПКОМ“?

ЗАКОНИТОСТ ЛИШЕЊА СЛОБОДЕ – ЧЛАН 5 СТАВ 1 КОНВЕНЦИЈЕ

Основни захтев члана 5 става 1 Конвенције, који важи за свако лишење слободе, па тако и за притвор, огледа се у томе да је поступак у којем се одлучује о лишењу слободе, као и сам основ лишења слободе, законит (Дел Рио Прада против Шпаније, пара. 125). Међутим, захтев „законитости“ значи много више од пуког придржавања прописа домаћег права. Осим **(а) усклађености са домаћим правом**, Европски суд тражи и да домаће право буде **(б)** усаглашено са одредбама и начелима Европске конвенције односно да испуњава захтев „квалитета закона“.

УСКЛАЂЕНОСТ СА ДОМАЋИМ ПРАВОМ

Што се тиче поштовања домаћег права, Европски суд сматра да је на првом месту на домаћим властима, и то судовима, да тумаче и примењују домаће право. Међутим, у вези са случајевима у којима евентуална неусклађеност може да доведе до кршења Конвенције, Европски суд задржава право да се у одређеној мери упусти у испитивање примене и тумачења домаћег права.

У тим случајевима, не долази аутоматски до повреде члана 5 Конвенције, већ се тражи да утврђена незаконитост представља „тешку и очигледну неправилност“.

ПРИМЕРИ „ТЕШКИХ И ОЧИГЛЕДНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ“ ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Решење којим је одређен притвор које је суд донео у прекорачењу своје надлежности. Наиме, судија појединац је одредио притвор иако кривичнопроцесни прописи предвиђају у том погледу надлежност већа. Европски суд је истакао да решење о одређивању притвора треба сматрати ништавим (од тренутка доношења), будући да је дошло до прекорачења надлежности судије појединца. Иако је Врховни суд био укинуо притвор управо због горе наведене процесне мањкавости, Европски суд је нашао да је дошло до повреде члана 5 услед тога што је притвор био незаконит за све време његовог трајања, тачније све до његовог укидања од стране Врховног суда.

*Кудојоров
против Русије,
пара. 165-166*

*Ли против
Русије, пара.
79 и Кудојоров
против Русије,
пара. 129*

Странка није добила потребно обавештење о рочишту на којем се одлучује о њеном притвору. Европски суд наводи ову ситуацију као један од примера „тешких и очигледних неправилности“ у следећим предметима, иако у њима не утврђује повреду по наведеном основу.

ПРИМЕР НЕЗАКОНИТОГ ПРИТВОРА КОЈИ НИЈЕ ДОВЕО ДО „ТЕШКИХ И ОЧИГЛЕДНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ“, ПА НИ ДО ПОВРЕДЕ ЧЛАНА 5 КОНВЕНЦИЈЕ ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Окривљеном је продужен притвор решењем ванрасправног већа. Поводом његове жалбе другостепени суд је укинуо решење о притвору нашавши да на рочиште о одређивању притвора није био позван његов бранилац. Након укидања решења првостепени суд је донео ново решење о притвору. Окривљени се жалило да је притвор, у којем се налазио до доношења новог решења о притвору, био незаконит, противно члану 5 Конвенције. Европски суд је утврдио да утврђена незаконитост није представљала „тешку и очигледну неправилност“, узевши у обзир да је првостепени суд пропустио да позове браниоца на рочиште стицајем околности (спис је прослеђен на одлучивање о продужењу притвора након краја радног времена), због чега је изостао било какав елемент злонамерности или арбитрарности. Такође, првостепени суд је након укидања решења о притвору донео ново сразмерно брзо, чиме је такође отклонио сваку сумњу у арбитрарност.

*Бернобић против
Хрватске, пара.
44-55*

Б

ДОМАЋЕ ПРАВО МОРА ДА БУДЕ УСКЛАЂЕНО СА КОНВЕНЦИЈОМ (ЗАХТЕВ „КВАЛИТЕТА ЗАКОНА“)

Законитост притвора не подразумева само његову усклађеност са домаћим правом, важно је и да је само домаће право усклађено са Конвенцијом односно са њеним општим начелима: владавином права, правном сигурношћу, начелом пропорционалности и начелом заштите од арбитрарности.

Овим начелима се захтева да домаће право буде доступно, прецизно и предвидљиво у примени, како би се избегао ризик арбитрарности (нпр. *Дел Рио Прада против Шпаније*, пара. 125). Ако одредбе домаћег права нису довољно прецизне, а при томе их домаћи судови не тумаче на униформан начин, доћи ће до повреде захтева „законитости“, како га предвиђа члан 5 Конвенције.

ПРИМЕР НЕПОСТОЈАЊА ПОВРЕДЕ ПРАВНЕ СИГУРНОСТИ ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Иако је формулација одредбе Закона о кривичном поступку стварала одређену недоумицу у погледу начина обрачунавања максималног допуштеног периода трајања притвора, њена нејасноћа исправљена је детаљним смерницама усвојеним на састанку Кривичног одељења Врховног суда. Те смернице биле су доступне окривљеном, због чега је наведена правна норма њему морала да буде јасна, а њена примена на његов случај предвидљива.

*Драгин против
Хрватске, пара.
89-97*

ПРИТВОР НЕ СМЕ ДА БУДЕ АРБИТРАРАН

Појам арбитрарности превазилази усклађеност са домаћим правом, што значи да притвор може да буде у складу са домаћим правом, али истовремено и арбитраран. Европски суд истиче да спречавање било какве врсте арбитрарности представља једно од општих начела Конвенције, као и сврху која треба да се оствари приликом сваког конкретног случаја лишења слободе како би се избегла повреда члана 5. Европски суд је утврђивао од случаја до случаја околност да ли постоји арбитрарност, не пружајући при том једну општу дефиницију која би била примењива на све предмете (в. *Сади против Уједињеног Краљевства*, пара. 67-69).

У суштини, одсуство арбитрарности се у случају притвора најбоље види из самог образложења одлуке о одређивању или продужењу притвора. Суд, најпре, мора да се позове на правни основ и критеријуме наведене у закону. Поред тога, мора да их доведе у везу са конкретним околностима случаја и да покаже њихову испуњеност.

ПРИМЕРИ АРБИТРАРНОСТИ ПРИТВОРА У ПРАКСИ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Бозано против Француске, пара. 53-60

Иако је одлука о притвору формално законита, притвор ће да буде арбитран ако је последица зле намере или преварног поступања власти;

М.С. против Хрватске (бр. 2), пара. 148-162¹

Лишење слободе је арбитрано када се пуномоћник одређен од стране суда није обратио подносиоци која је била лишена слободе, нити ју је упознао са њеним правима у току поступка у којем се одлучује о присилном задржавању и смештају лица са менталним сметњама у психијатријску установу

Сташаитис против Литваније, пара. 67-70

Напомена: У конкретном случају није се радило о притвору подносиоца већ о присилном задржавању и смештају лица са менталним сметњама у психијатријску установу;

Одсуство било каквих разлога у решењу о притвору је противно са начелом заштите од арбитраности

¹ Анализа пресуде *М.С. против Хрватске* (бр. 2) налази се у одељку под називом „Анализе пресуда“.

1

ОДРЕЂИВАЊЕ ПРИТВОРА ПРЕ И У ТОКУ СУЂЕЊА ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО (ЧЛАН 5 СТАВ 1 Ц) У ВЕЗИ СА ЧЛАНОМ 5 СТАВ 3 КОНВЕНЦИЈЕ)

Конвенција у члану 5 став 1 таксативно набраја случајеве у којима је могуће одређено лице лишити слободе (случајеви од а) до ф)). Између осталих, одступање од права на личну слободу постоји и у случају законитог хапшења или лишења слободе ради привођења надлежном судском органу, када постоји оправдана сумња да је то лице извршило кривично дело или када постоје ваљани разлози да се лице спречи да изврши кривично дело или да, након извршења кривичног дела, побегне (члан 5 став 1 ц) Конвенције).

Поред општег захтева законитости (види претходно поглавље), основни услови за одређивање притвора пре првостепене пресуде (в. члан 5 став 1 ц) у вези са чланом 5 став 3 Конвенције) су:

- ① **Постојање сврхе** - Основна сврха одређивања притвора је довођење пред надлежну судску власт ради спровођења кривичног поступка. Ту су и предупредивање бекства или извршења кривичног дела као друге две могућности које помиње члан 5 став 1 ц);
- ② **Постојање „оправдане сумње“ да је извршено кривично дело** - Термин „оправдана сумња“ претпоставља постојање чињеница или информација које „објективног проматрача“ могу да убеди да је лице о којем је реч могло да изврши кривично дело. Када ће „сумња“ бити „оправдана“ зависи од околности сваког конкретног случаја.

ПРИМЕР НЕПОСТОЈАЊА ОПРАВДАНЕ СУМЊЕ ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Исказ окривљеног сарадника о томе да је од другог лица „чуо“ да је подносилац представке члан мафије, у одсуству других доказа, не представља довољан основ за поткрепљење оправдане сумње у извршење кривичног дела.

Лабита против Италије, пара. 156-161.

ДЕЛО О КОЈЕМ СЕ РАДИ МОРА ДА БУДЕ „КРИВИЧНО ДЕЛО“.

При томе није одлучујућа само квалификација тог дела у националном праву, већ и сврха прописа којим је то прописано као кажњиво, као и висина запређене казне. Ради се о примени тзв. Енгел критеријума (види *ne bis in idem* концепт). Ако су сврха прописа и врста и висина казне специфични за кривично право (по правилу, ако је сврха прописа кажњавање, а лицу прети и казна затвора), ради ће се о кривичном делу, независно од тога што домаћи прописи предвиђају да дато дело представља једино „прекршај“.

- ③ **Извођење без одлагања пред судију или друго службено лице законом одређено да обавља судску функцију** - Лице које је ухапшено или лишено слободе у смислу члана 5 става 1 ц) мора да буде без одлагања изведено пред судију или друго службено лице законом одређено да обавља судску функцију. Европски суд даље прецизира да чак и када је домаћи суд првобитно одредио притвор, то не искључује накнадну примену наведеног „захтева хитности“ у случајевима када оптужени није био саслушан приликом одлучивања о притвору (в. нпр. утврђену повреду у предмету *Вренчев против Србије*, пара. 67).

ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА ГДЕ ЈЕ ДОШЛО ДО ПОВРЕДЕ ЗАХТЕВА ХИТНОСТИ:

Период од двадесет дана од када је подносилац представке стављен у притвор, на основу судског решења и његовог личног саслушања тзв. извођења пред судију сматра се несагласним са чланом 5 став 3 у конкретном предмету. Тачније, рочиште није било одржано ни када је притвор био првобитно одређен подносиоцу, а ни након тога када је Врховни суд разматрао поднету жалбу у вези са притвором. Чак и када је притвореник био лично изведен пред судију, није се разматрала основаност притвора пре почетка суђења, већ се то десило тек у току самог суђења подносиоцу представке.

Вренчев против Србије, пара. 58

ДРУГО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАКОНОМ ОДРЕЂЕНО ДА ОБАВЉА СУДСКУ ФУНКЦИЈУ

у смислу члана 5 став 3 Европске конвенције мора да испуни одређене захтеве који пружају гаранцију лицима да неће доћи до самовољног или неоснованог лишавања слободе. „Службено лице“ мора дакле да буде независно од извршне власти и странака што се цени према тренутку доношења одлуке о притвору. Најпре, сагледава се да ли постоји могућност да „службено лице“ у каснијем кривичном поступку учествује на страни тужиоца. Даље, „службено лице“ мора да има овлашћење да лично саслуша лице лишено слободе и испита да ли је притвор оправдан. Коначно, уколико притвор није оправдан, „службено лице“ мора да буде овлашћено да доноси одлуке које не могу да се побијају правним леком у вези са пуштањем осумњиченог на слободу или његовим притвором.

ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА КАДА НЕ ПОСТОЈИ НЕЗАВИСНОСТ:

Европски суд је у конкретном предмету нашао да истражни судија није довољно независан да би се могао означити као „службено лице одређено да обавља судске функције“ у смислу става 3 члана 5 будући да сваку његову одлуку може да поништи тужилац, који такође може да истражном судији одузме предмет ако није задовољан његовим приступом.

в. нпр. *Асенов и други против Бугарске*, пара. 144-150

2

ТРАЈАЊЕ ПРИТВОРА (ЧЛАН 5 СТАВ 3 КОНВЕНЦИЈЕ)

Након што је притвор, у смислу члану 5 ставу 1 ц) Конвенције, одређен, притвореник има право на суђење у разумном року или на пуштање на слободу. Судске власти немају могућност избора између суђења у разумном року или пуштања притвореника на слободу. **Наиме, сврха наведене одредбе је у томе да се притвореник сматра невиним (претпоставка невиности), што значи да он мора да се пусти на слободу чим његов притвор постане непотребан.**

Према томе, наведена претпоставка говори против држања лица у притвору, осим ако постоји значајан јавни интерес који, независно од претпоставке невиности, претеже у односу на право на слободу.

Сходно томе, Конвенција у односу на укупно трајање притвора предношења првостепене пресуде поставља два захтева који истовремено морају да се остваре:

- ① Да одлуке о продужењу притвора буду оправдане јасним и довољним разлозима;
- ② Да судски органи који учествују у поступку поступају са посебном ревношћу (*special diligence*).

ЈАСНИ И ДОВОЉНИ РАЗЛОЗИ
ЗА ПРОДУЖЕЊЕ ПРИТВОРА

ТРАЈАЊЕ ПРИТВОРА У
СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ
5 СТАВ 3 КОНВЕНЦИЈЕ

ПОСЕБНА РЕВНОСТ СУДОВА

A

ПОСТОЈАЊЕ ЈАСНИХ И ДОВОЉНИХ РАЗЛОГА

Иако је за почетно одређивање притвора довољно постојање „оправдане сумње“, тај разлог није довољан за продужено трајање притвора. Сем „оправдане сумње“, који увек мора да постоји, Европски суд је кроз своју праксу установио четири прихватљива разлога за продужено трајање притвора: а) опасност од бекства б) опасност да ће окривљени на слободи компромитовати доказе в) да ће на слободи извршити даља кривична дела и г) да интереси јавности захтевају даљи притвор.

У свакој одлуци о одређивању и продужењу притвора судије морају да тачно утврде и наведу све чињенице које иду за и против даљег боравка лица у притвору (којима поткрепљују горе истакнуте разлоге), те да конкретним објашњењима, заснованим на утврђеним чињеницама, образложе због чега јавни интерес претеже над претпоставком невиности и правом на личну слободу која из те претпоставке произлази (в. нпр. *Лабита против Италије*, пара. 152).

Та објашњења не смеју да буду формална, репетитивна, уопштена, апстрактна, штура, јер **на основу образложења тих решења Европски суд утврђује да ли је дошло до повреде члана 5 Конвенције, односно да ли је притвор предуго трајао.**

Поред тога, судије су дужне да, приликом одлучивања о продужењу притвора, размотре могућност алтернативних мера, као што су јемства, којима би се притвор заменио (в. нпр. *Ђермановић против Србије*, пара. 80).

ОСНОВИ ОДРЕЂИВАЊА И ПРОУЖЕЊА ПРИТВОРА ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Постојање опасности од бекства се не може правдати искључиво тежином санкције која прети окривљеном, већ и другим релевантним околностима из којих та опасност произилази;

Опасност од уништења или компромитовања доказа може да буде релевантна у почетним стадијумима истраге, али како истрага одмиче, тај разлог за продужење притвора губи на значају;

Продужење притвора због **могуће координације одбране између окривљеног и другог оптуженог**, након што је окривљени шест месеци већ провео у притвору само због могућег утицаја на сведоке, није одлука заснована на довољним и конкретним разлозима, због тога што је судија приликом првог одређивања притвора (шест месеци раније) одбио да своју одлуку образложи могућом координацијом одбрана, а поред тога је пропустио да узме у обзир чињеницу да је окривљени раније већ био саслушан у току истраге;

Панченко против Русије, пара. 101, 105-108

Цлит против Белгије, пара. 43-46

Маргаретић против Хрватске, пара. 95-104

Попков против Русије, пара. 57, 60-68

Кад се домаће власти позивају на **опасност од понављања дела**, у фази претходног кривичног гоњења подносиоца, оне морају да процене меродавну опасност, укључујући то да ли су претходне чињенице и оптужбе упоредиве с обзиром на природу или степен тежине са оптужбама у поступку који је у току.

ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА У ОДНОСУ НА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ:

Притвор у истрази који је трајао више од годину дана и осам месеци и који је продужаван у 11 наврата у конкретном предмету представља повреду члана 5 Европске конвенције. Повреда је, између осталог, последица тога што су домаћи судови процењивали потребу да се притвор настави са прилично апстрактног и формалистичког становишта, узимајући у обзир једино тежину запређене казне и природу кривичног дела које се притвореницима ставља на терет, при томе не спомињући ни на једном месту реакцију јавности која би наступила услед пуштања на слободу подносиоца представке. Иако су тешка и насилна кривична дела у погледу којих су притвореници били оптужени могла да доведу до друштвеног узнемиравања, тачније нарушавања јавног реда, овај разлог не може да се сматра релевантним будући да га домаћи судови нису поткрепили чињеницама, па чак ни споменули у својим одлукама.

Лакатош и други против Србије, пара. 97

Б

ДА СУДСКИ ОРГАНИ КОЈИ УЧЕСТВУЈУ У ПОСТУПКУ ПОСТУПАЈУ СА ПОСЕБНОМ РЕВНОШЋУ (*SPECIAL DILIGENCE*).

Паралелно са доношењем одлука у којима су дати конкретни, релевантни и довољни разлози, истражни органи и судске власти дужни су да воде поступак за појачаном ревношћу, имајући у обзир претпоставку невиности која важи за притвореника.

ПРИМЕР ИЗ ПРАКСЕ ЕВРОПСКОГ СУДА:

Окривљени је у притвору провео осам месеци због могућности утицаја на сведоке, да би на крају ти сведоци били испитани у само два дана. Због тога истражни органи нису показали потребан степен ревноности, због чега је окривљени провео у притвору дуже него што је то објективно било потребно. Суд пред којим се окривљеном судило је, након што су сви сведоци дали своје исказе, одложио укупно једанаест рочишта јер италијанске власти нису доставиле тражене доказе, а два рочишта су одложене због других било пословних било приватних обавеза чланова расправног већа. То се укупно протегло на годину и више од девет месеци током којих је подносилац притворен без икаквог напретка у поступку. Узимајући у обзир и чињеницу да домаће власти нису никада размотриле замену подносиоцевог притвора са другим алтернативним мерама, окривљеников притвор сматра се неспојивим са захтевом «нарочите ревностипажње».

Дервисхи против
Хрватске, пара.
133-145

НАВОЂЕНА ПРАКСА ЕВРОПСКОГ СУДА

БРОЈ	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ	ДАТУМ ДОНОШЕЊА
1.	<i>Асенов и други против Бугарске (Assenov and Others v. Bulgaria)</i>	24760/94	пресуда од 28. октобра 1998.
2.	<i>Бернобић против Хрватске (Bernobić v. Croatia)</i>	57180/09	пресуда од 21. јуна 2011.
3.	<i>Бозано против Француске (Bozano v. France)</i>	9990/82	пресуда од 18. децембра 1986.
4.	<i>Вренчев против Србије (Vrenčev v. Serbia)</i>	42750/09	пресуда Великог већа од 21. октобра 2013.
5.	<i>Дел Рио Прада против Шпаније (Del Rio Prada v. Spain)</i>	39794/98	одлука Великог већа о неприхватљивости од 10. јула 2002.
6.	<i>Дервиски против Хрватске (Dervishi v. Croatia)</i>	67341/10	пресуда од 25. септембра 2012.
7.	<i>Драгин против Хрватске (Dragin v. Croatia)</i>	75068/12	пресуда од 24. јула 2014.
8.	<i>Ђермановић против Србије (Đermanović v. Serbia)</i>	48497/06	пресуда од 23. фебруара 2010.
9.	<i>Engel i drugi protiv Holandije (Engel and Others v. The Netherlands)</i>	5100/71, 5101/71; 5102/71; 5354/72 и 5370/72.	пресуда од 8. јуна 1976.

НАВОЂЕНА ПРАКСА ЕВРОПСКОГ СУДА

БРОЈ	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ	ДАТУМ ДОНОШЕЊА
10.	<i>Кудојоров против Русије</i> (<i>Khudoyorov v. Russia</i>)	6847/02	пресуда од 8. новембра 2005.
11.	<i>Лабита против Италије</i> (<i>Labita v. Italy</i>)	26772/95	Пресуда Великог већа од 6. априла 2000.
12.	<i>Лакатош и други против Србије</i> (<i>Lakatoš and Others v. Serbia</i>)	3363/08	пресуда од 7. јануара 2014.
13.	<i>Ли против Русије</i> (<i>Liu v. Russia</i>)	42086/05	пресуда од 6. децембра 2007.
14.	<i>Маргаретић против Хрватске</i> (<i>Margaretic v. Croatia</i>)	16115/13	пресуда од 5. јуна 2014.
15.	<i>М.С. (2) против Хрватске</i> (<i>M.S. (2) v. Croatia</i>)	75450/12	пресуда од 19. фебуара 2015.
16.	<i>Панченко против Русије</i> (<i>Panchenko v. Russia</i>)	11496/05	пресуда од 11. јуна 2015.
17.	<i>Попков против Русије</i> (<i>Popkov v. Russia</i>)	32327/06	пресуда од 15. маја 2008.
18.	<i>Сади против Уједињеног Краљевства</i> (<i>Saadi v. the United Kingdom</i>)	13229/03	пресуда Великог већа од 29. јануара 2008.

НАВОЂЕНА ПРАКСА ЕВРОПСКОГ СУДА

БРОЈ	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	БРОЈ ПРЕДСТАВКЕ	ДАТУМ ДОНОШЕЊА
19.	<i>Сташаитис против Литваније</i> (<i>Stašaitis against Lithuania</i>)	47679/99	пресуда од 20. марта 2002.
20.	<i>Цлит против Белгије</i> (<i>Clooth v. Belgium</i>)	12718/87	пресуда од 12. децембра 1991.

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРАВОСУДНОЈ АКАДЕМИЈИ
Теразије 8/1, 11000 Београд, Србија

Т: +381 11 3023 866

Ф: +381 11 3023 877

info@jap.rs

**BRITISH
COUNCIL**

Пројекат спроводи конзорцијум
који предводи British Council